

Sygnatura akt: V GC 11/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Kalisz, dnia 26.03.2019 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym w składzie:

Przewodniczący: SSR Robert Roliński

Protokolant: Justyna Porada

po rozpoznaniu w dniu 12.03.2019 r. w K.

na rozprawie sprawy

z powództwa: (...) Sp. z o. o. z/s w O. W..

przeciwko: D. W.

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3 617,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V GC 11/18

UZASADNIENIE

W dniu 02.08.2017r. powód (...) Sp. z o.o. z/s w O. wniósł o zasądzenie od pozwanego D. W. kwoty 3.000 euro wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Ponadto wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu pełnomocnik powoda podał, iż strony w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zawarły umowę przewozu w ruchu międzynarodowym, której przedmiotem było przewiezienie wozidła technologicznego z terytorium Polski do Niemiec. Pozwany zaakceptował warunki zlecenia bez zastrzeżeń. Jednakże w dniu załadunku wozidła nie podstawił prawidłowego środka transportu, w efekcie czego doszło do anulowania zlecenia. Przed anulowaniem zlecenia pozwany skontaktował się bezpośrednio z klientem powoda ((...) Sp. z o.o.) próbując go przekonać, do wyrażenia zgody na przewóz na odpowiedzialność pozwanego jak również zaoferował wykonanie przewozu z pominięciem powoda, na co klient nie wyraził zgody. Z uwagi na treść § 5 ust. 11 zlecenia powód obciążył pozwanego karą umowną w kwocie 30.000 euro za kontaktowanie się z klientem powoda, przekonywaniem go do rozwiązania umowy z powodem, przejęciem klienta i wykonanie przewozu bezpośrednio na jego rzecz. Niniejszym powództwem powód domaga się zasądzenia jedynie części kary umownej.

(pozew k. 2-7 akt)

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 05.12.2017r. Sąd Rejonowy w Kaliszu V Wydział Gospodarczy w osobie Referendarza Sądowego, w sprawie o sygn. akt V GNc 3338/17, orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, który został nadany w ustawowym terminie pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości i wniósł o oddalenie powództwa. Ponadto wniósł o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu pełnomocnik pozwanego podniósł, że niniejsze powództwo jest w całości nieuzasadnione. Pozwany powołując się na treść art. 41 Konwencji CMR mającej zastosowanie w niniejszej sprawie wskazał, że kara umowna zastrzeżona przez powoda jest bezwzględnie nieważna i tym samym nie obowiązuje między stronami. Ponadto stosownie do art. 23 ust. 5 Konwencji CMR powód zobowiązany jest wykazać szkodę i jej wysokość. Niezależnie od powyższego pozwany wskazał, iż zastrzeżenie kary umownej w brzmieniu wynikającym z treści § 5 ust. 11 zlecenia jest sprzeczne z prawodawstwem krajowym i jako takie nieważne z mocy art. 58 k.c. Pozwany wskazał również, iż klient powoda (...) Sp. z o.o. obecnie (...) Sp. z o.o. był również klientem pozwanego, z którym pozwany współpracuje od 2009r. i na rzecz którego wykonał kilkanaście usług. Pozwany przyznał, iż miał kontakt z klientem powoda w zakresie niezbędnym do wykonania umówionego przewozu. (...) kwestie przewozu pozwany musiał uzgadniać z nadawcą. Pozwany podniósł także, iż powód nie wykazał przesłanek do zastosowania kary umownej bowiem przede wszystkim nie wskazał jakiego rodzaju tajemnice handlową naruszył pozwany, na czym ona polegała, na czym polegało rzekome naruszenie. Z daleko posuniętej ostrożności procesowej pozwany wniósł o miarkowanie kary umownej do kwoty 30 euro.

(sprzeciw od nakazu zapłaty k. 13-16 akt)

W odpowiedzi na złożony przez pozwanego sprzeciw powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko w sprawie wskazując, iż zarzuty pozwanego są bezzasadne.

(pismo k. 55-60 akt)

Sąd poczynił następujące ustalenia faktyczne:

Powód (...) Sp. z o.o. z/s w O. jest wpisany do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...).

(dowód: odpis pełny z rejestru przedsiębiorców k. 10-12 akt)

Pozwany D. W. jest wpisany do (...) jako osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą pod firmą (...).

(dowód: wydruk z (...) k. 13 akt)

Podczas rozmowy na komunikatorze TRANS w dniu 08 listopada 2016r. pozwany przyjął od powoda zlecenie transportowe dotyczącą przewiezienia z Z. do Niemiec towaru w postaci wozidła technologicznego. Wynagrodzenie pozwanego ustalono na kwotę 2.800 euro netto. Pracownik powoda przesłał pracownikowi pozwanego dokumentację zdjęciową dotyczącą przedmiotu przewozu wraz z jego wymiarami. Załadunek towaru został ostatecznie ustalony na dzień 21 listopada 2016r. W tym też dniu po załadowaniu wozidła okazało się, iż nie mieści się ono na naczepie podstawionej przez pozwanego. W związku z brakiem zgody klienta powoda na transport wozidła na odpowiedzialność pozwanego powód anulował zlecenie. Pomimo anulowania zlecenia wozidło zostało dostarczone na miejsce rozładunku przez pozwanego. Powód nie zapłacił pozwanemu za wykonany transport.

(dowód: zlecenie k. 14-17 akt;

archiwum rozmów na komunikatorze (...) k. 19-31 akt;

dokumentacja zdjęciowa i techniczna k. 32-36, 18 akt;

zeznania świadka P. W. e-protokół z dnia 08.05.2018r. 00:07:02-

00:22:50 min;

zeznania pozwanego protokół z dnia 27.11.2018r. k. 95 akt)

W trakcie realizacji umowy pozwany kontaktował się z firmą (...), żeby ustalić warunki techniczne umożliwiające wykonania zlecenia. Pozwany przetransportował pojazd bez uszkodzeń do miejsca rozładunku. Pozwany nie nakłaniał firmy (...) do rozwiązania umowy z powodem.

(dowód: zeznania świadka J. S. protokół z dnia 27.11.2018r. k. 93v-94 akt;

zeznania świadka M. W. protokół z dnia 27.11.2018r. k. 94-95 akt;

zeznania pozwanego protokół z dnia 27.11.2018r. k. 95 akt)

W § 5 pkt. 11 zlecenia wskazano, iż w razie naruszenia tajemnicy handlowej, a w szczególności w razie podejmowania kontaktu z osobami, o których mowa w § 4 pkt. 6. Zleceniobiorca zapłaci (...) Sp. z o.o. karę umowną w wysokości 30.000 euro. Z kolei stosownie do § 4 pkt. 6 zlecenia zleceniobiorca zobowiązuje się do niepodejmowania prób kontaktu z klientami (...) Sp. z o.o.

(dowód: zlecenie k. 14-17 akt)

W dniu 28 listopada 2016r. powód poinformował pozwanego, iż z uwagi na kontakt pozwanego z klientem powoda i wykonanie przez pozwanego zlecenia pomimo jego anulowania obciąża go na podstawie § 5 pkt. 11 zlecenia karą umowną w kwocie 30.000 euro. W tym samym dniu powód wystawił pozwanemu notę obciążeniową z tytułu kontaktu z klientem powoda bez jego zgody w kwocie 30.000 euro, z terminem płatności na dzień 12.12.2016r.

(dowód: pismo k. 37-38,39 akt;

nota obciążeniowa k. 40 akt)

W piśmie z dnia 19 lipca 2017r. członek zarządu (...) Sp. z o.o. z/s w P. P. Z. działając w imieniu (...) Sp. z o.o. poinformował powoda, iż w związku z brakiem zgody na wykonanie przewozu w sposób zaproponowany przez pozwanego nie wypłacił powodowi żadnego wynagrodzenia za przewóz wykonany wbrew wiedzy i woli przez pozwanego. Jednocześnie wskazał, iż z firmą (...) kontaktował się bezpośrednio przedstawiciel pozwanego oraz próbował ustalić warunki dokonania przewozu pojazdu, ponadto wskazał, iż nie wyrażono zgody na proponowane rozwiązanie. Ponadto wskazał, iż przedstawiciel pozwanego proponował zawarcie bezpośredniej umowy i dokonanie przewozu z pominięciem powoda, na co nie wyrażono zgody.

(dowód: pismo k. 41 akt)

Pozwany świadczył usługi transportowe na rzecz firmy (...) Sp. z o.o. z/s P. od 2009r. do co najmniej 2015r.

(dowód: faktury k. 19-38 akt;

zeznania świadka J. S. protokół z dnia 27.11.2018r. k. 93v-94 akt;

zeznania świadka M. W. protokół z dnia 27.11.2018r. k. 94-95 akt;

zeznania pozwanego protokół z dnia 27.11.2018r. k. 95 akt)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego w postaci dokumentów. Dokumenty te, w ocenie Sądu nie budzą wątpliwości co do ich rzetelności albowiem ich treść i autentyczność nie była przez strony kwestionowana, a w toku postępowania nie pojawiły się żadne okoliczności rzutujące na ich autentyczność.

Ponadto sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o zeznania świadka P. W., J. S., M. W. oraz pozwanego bowiem w sposób logiczny, spójny i rzeczowy uzupełniły materiał dowodowy oparty na dokumentach.

Sąd zważył co następuje:

Mając na uwadze materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie ulega wątpliwości, iż strony sporu łączyła umowy przewozu, zgodnie z którą strona pozwana jako przewoźnik zobowiązała się w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa do przewiezienia za wynagrodzeniem towaru (art. 774 k.c.). Ponieważ strony zawarły umowę w ramach międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR), to umowa łącząca strony podlega ocenie według przepisów Konwencji Genewskiej o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (CMR) z dnia 19 maja 1956 r. (Dz. U. z 1962, Nr 49, poz. 238). Stosownie do art. 1 tejże umowy międzynarodowej, stosuje się ją do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Z akt sprawy wynika, że miejsce przyjęcia przesyłki mieściło się na terytorium Polski, natomiast miejsce rozładunku na terytorium Niemiec, które są stronami konwencji. Dla stosowania przepisów konwencji nie ma znaczenia fakt, iż siedziba przewoźnika znajduje się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednakże należy podkreślić, iż co do kwestii nieuregulowanych w konwencji stosuje się przepisy ustawy polskiej regulującej umowę przewozu, którymi są kodeks cywilny oraz ustawa z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz.U. z 2012 r. poz. 1173 t.j.). Sama ustawa prawo przewozowe stanowi w art. 1 ust. 3, iż jej przepisy stosuje się do przewozów międzynarodowych, jeżeli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Wreszcie w zakresie nieuregulowanym w w/w. aktach prawnych znajdują zastosowanie przepisy kodeksu cywilnego regulujące umowę przewozu (art. 775 k.c.).

Wobec tego, iż przedmiotem roszczenia powoda jest żądanie zapłaty kwoty 3.000 euro z tytułu kary umownej należy w tym miejscu wskazać, iż stosownie do art. 41 Konwencji CMR z zastrzeżeniem art. 40 konwencji, nieważne są wszystkie klauzule umowne, które pośrednio lub bezpośrednio naruszają Konwencję, w tym klauzule przenoszące ciężar dowodu, zapisy umowne, które znoszą obowiązek wykazania wysokości szkody powstałej na skutek opóźnienia. Przy czym mając na uwadze art. 40 Konwencji należy uznać, iż skoro Konwencja nie reguluje kwestii związanych z zakazem naruszenia tajemnicy handlowej, to stosowanie w tym zakresie klauzul umownych przez strony umowy transportowej jest dozwolone, w ramach istniejącej swobody umów (art. 353¹ k.c.).

Stosownie do art. 484 § 1 i 2 k.c. w razie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania kara umowna należy się wierzycielowi w zastrzeżonej na ten wypadek wysokości bez względu na wysokość poniesionej szkody. Żądanie odszkodowania przenoszącego wysokość zastrzeżonej kary nie jest dopuszczalne, chyba że strony inaczej postanowiły. Jeżeli zobowiązanie zostało w znacznej części wykonane, dłużnik może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana. Należy w tym miejscu wskazać, że szkoda nie jest przesłanką roszczenia o karę umowną. Stąd też zastrzeżenie kary umownej modyfikuje ogólne przesłanki odpowiedzialności kontraktowej, ponieważ obowiązek jej zapłaty występuje bez względu na fakt wystąpienia lub wysokość poniesionej szkody (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 roku, V CK 869/04, Lex 150649; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 września 2012 roku, I ACa 756/12, Lex 1217710; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 13 lutego 2013 r., I ACa 1391/12, LEX nr 1313455).

W tym miejscu należy wskazać, iż wbrew twierdzeniom pozwanego wykonanie prawa odstąpienia od umowy nie pozbawia powoda roszczenia o zapłatę kary umownej zastrzeżonej na wypadek naruszenia tajemnicy handlowej.

Powyższe nie zmienia faktu, iż w świetle okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie bowiem kontakt, który podjął pozwany z klientem powoda miał jedynie na celu ustalenie warunków technicznych umożliwiających wykonanie zlecenia, natomiast nie miał na celu naruszenia tajemnicy handlowej. W ocenie Sądu powód nie zdołał wykazać, iż kontakt ten miał inny charakter.

W świetle zeznań świadków J. S. i M. W. oraz pozwanego, przedłożone przez powoda pismo z dnia 19 lipca 2017r. podpisane przez członka zarządu (...) Sp. z o.o. z/s w P. P. Z. nie stanowi wystarczającego dowodu do poczynienia na jego podstawie ustaleń zgodnych z oczekiwaniami powoda. M.in. z pisma tego wynika, iż przedstawiciel pozwanego próbował ustalić warunki dokonania przewozu, przy czym nie wskazano czy chodziło o ustalenie warunków technicznych, czy też finansowych. Z kolei mając na uwadze problemy techniczne z przewozem i podjęte próby rozwiązania technicznego tego problemu, okoliczność kontaktu przedstawiciela pozwanego z klientem w w/w zakresie nie może być poczytana za niedozwolony kontakt z klientem, który stanowił by naruszenie tajemnicy handlowej przedsiębiorstwa powoda. Ponadto twierdzenia o rzekomej propozycji składanej klientowi powoda przez przedstawiciela pozwanego dotyczącej zawarcia bezpośredniej umowy i dokonanie przewozu z pominięciem powoda nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. W tym miejscu należy wskazać, iż z przedmiotowego pisma nie wynika kiedy i konkretnie jaka osoba jako przedstawiciel pozwanego (brak imienia i nazwiska) wystosował w/w propozycję.

W tej sytuacji powód powinien złożyć wniosek o przesłuchanie osoby, która podpisała się pod oświadczeniem zawartym w/w piśmie, a zatem P. Z., a nawet złożyć stosowny wniosek mający na celu skonfrontowanie zeznań pozwanego z w/w osobą. Zaniechanie ze strony powoda przedmiotowych czynności skutkuje brakiem prawidłowego wykazania okoliczności uzasadniających obciążenie pozwanego karą umowną za naruszenie tajemnicy handlowej przedsiębiorstwa powoda.

Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 k.p.c., art. 3 k.p.c., art. 6 k.c.). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskałaby aktywnym działaniem. Wskazywane przepisy rysują zatem reguły dotyczące dochodzenia i dowodzenia roszczeń. Z przepisu art. 6 k.c. wynika ogólna reguła, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. W procesie cywilnym strony mają obowiązek twierdzenia i dowodzenia tych wszystkich okoliczności (faktów), które stosownie do art. 227 k.p.c. mogą być przedmiotem dowodu. Tzw. fakty negatywne mogą być dowodzone za pomocą dowodów przeciwnych, których istnienie wyłącza twierdzoną okoliczność negatywną.

W związku z tym w doktrynie przyjmuje się następujące reguły odnoszące się do rozkładu ciężaru dowodu: a) faktów, z których wywodzone jest dochodzone roszczenie (tworzących prawo podmiotowe) powinien w zasadzie dowieść powód; dowodzi on również fakty uzasadniające jego odpowiedź na zarzuty pozwanego; pozwany dowodzi fakty uzasadniające jego zarzuty przeciwko roszczeniu powoda; b) faktów tamujących oraz niweczących powinien dowieść przeciwnik tej strony, która występuje z roszczeniem, czyli z zasady - pozwany (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2003 r., II CKN 1409/00, OSNC 2004, nr 7-8, poz. 113; wyrok SN z 2004.10.13 III CK 41/04 LEX nr 182092). Art. 6 k.c. określa więc reguły dowodzenia, tj. przedmiot dowodu oraz osobę, na której spoczywa ciężar udowodnienia faktów mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, przy czym Sąd nie ma obowiązku dążenia do wszechstronnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy oraz nie jest zobowiązany do zarządzania dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Nie ma też obowiązku przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 29 grudnia 2003 r., sygn. akt I ACa 1457/03, OSA 2005/3/12; wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/poz. 76 wraz z glosą aprobującą A. Zielińskiego, Palestra 1998/1-2/204).

W świetle powyższego ciężar dowodu w sprawie jest niewątpliwie przerzucany z jednej strony na drugą w zależności od wywodzonych twierdzeń i zarzutów. Obowiązkiem powoda jest przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzi roszczenie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność

jego twierdzeń o faktach (art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c.). Wszystkie okoliczności faktyczne doniosłe dla rozstrzygnięcia sprawy i składające się na podstawę faktyczną rozstrzygnięcia muszą mieć oparcie w dowodach przeprowadzonych w toku postępowania, o ile nie są objęte zakresem faktów przyznanych przez stronę przeciwną, jeżeli przyznanie nie budzi wątpliwości (art. 229 k.p.c.) oraz co do faktów niezaprzeczonych (art. 230 k.p.c.) (**w**yrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2014 r. I ACa 677/14, LEX nr 1621085).

Wobec poczynionych przez Sąd ustaleń faktycznych należy uznać, iż powód temu obowiązkowi nie podołał.

Ponadto należy wskazać, że znajdujący się w treści zlecenia zapis, iż pozwany zobowiązuje się do niepodejmowania kontaktu z klientami powoda nie mógł odnieść skutku w przypadku pozwanego skoro klient powoda (...) Sp. z o.o. aktualnie (...) Sp. z o.o. współpracowała z pozwanym w zakresie przewozu towarów od 2009r.

W tym stanie rzeczy Sąd orzekł jak w pkt. 1 sentencji wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł stosując przewidzianą w art. 98 k.p.c. zasadę odpowiedzialności za wynik procesu i wobec oddalenia powództwa zasądził ich zwrot od powoda na rzecz pozwanego. Koszty postępowania po stronie pozwanej w niniejszej sprawie stanowiły: opłata skarbową od pełnomocnictwa radcy prawnego w kwocie 17 zł. oraz wynagrodzenie pełnomocnika powoda w kwocie 3.600 zł. ustalone w oparciu o § 2 pkt. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015.poz.1804).